

La pedagogia de les escultures

ENRIC MIRAMBELL I BELLOC

Hi ha moltes maneres de deambular per la ciutat. Una podria consistir a anar amb un dit a cada orel·la per evitar el gran soroll que origina el rebombori circulatori i l'excés de decibels amb què ens obsedeixen alguns motoristes, o l'es-trident i indiscreta música que s'escapa de l'interior d'alguns cotxes. Una altra seria la de caminar amb els dos ulls ben oberts, i si fos possible, amb un retrovisor, per evitar que tot i anar per la vorera, ens atropelli alguna moto o que ens entranquem amb algun d'aquests innombrables vehicles de dues rodes que envaeixen les voreres, malgrat que en la calçada tinguin aparcaments adequats, ben senyalitzats i amb places disponibles. Ben atents quan creuem per un pas de zebra, encara que tinguem preferència i el semàfor sigui verd, per tal que no ens atropelli algun atrafegat telefonista-conductor.

Si anem pel carrer només atents als aspectes negatius que indubtablement ofereix la vida urbana moderna; «mastegant rocs», amb una constant i continuada lamentació, queixos i plans, realment aquest serà un passeig molt negatiu; i si no-més ho sabem fer així valdrà més que ens quedem a casa.

Però també podem orientar el nostre contacte amb l'ambient ciutadà d'una manera més positiva: amb la curiositat de mirar les darreres novetats que s'exposen en els aparadors de les botigues o de comptabilitzar els establiments que es van clausurant, i sobretot aquells que es van inaugurant, mentre es renova l'activitat comercial de la ciutat. Observant la gent que passa, gaudint de la vitalitat de la concentració urbana, saludant amics i coneguts i com-partint-hi el dia.

Però amb el nostre intercanvi amb el carrer podem perseguir objectius més elevats i creatius: si el passeig el fem pel barri vell de la nostra Girona, la vista i l'intel·lectualitat es delestaran amb la contemplació dels monuments emblemàtics i dels detalls arqueològics que se'ns ofereixen arreu.

Sense necessitat de pujar tan amunt, gairebé per qualsevol zona del nostre teixit urbà podrem practicar un exercici didàctic, fixant l'atenció en les ben nombroses escultures que hi ha escampades per molts indrets de la ciutat, encara que hi hagi algun buit en aquesta distribució.

Això ho han ben entès els directius de la benemèrita entitat Amics de la Unesco. Aquests ciutadans, amb la seva preocupació per promocionar valors que no són prou coneguts ni estimats s'han adonat de l'interès que per

l'educació cívica pot tenir l'atenció observant de les estàtues que ornamenten espais públics. De la irregularitat amb què han estat distribuïdes, fet que ha deixat marginades barriades molt poblades de la ciutat, vers les quals s'hauria d'esmerçar una especial atenció, no perdent ocasió per accellar la seva integració amb la resta de la ciutat i fomentar l'equilibri entre tots els sectors urbans. Han ponderat la desconsideració amb què són tractades algunes escultures situades en llocs ben centrats i concorreguts; la indiferència amb què hom passa davant aquests signes representatius i fins i tot s'entén se adonar-se de la seva existència; de la quantitat d'informació històrica, artística i biogràfica que ens pot subministrar l'observació atenta i l'estudi d'aquestes obres.

Atenent tots aquests conceptes, els Amics de la Unesco han elaborat un projecte d'un alt valor educatiu. Projecte que ofereix a tots els centres docents de nivell bàsic i secundari de la ciutat, comptant amb la col·laboració de les institucions oficials i de diverses seccions especialitzades de la mateixa Unesco. Aquest pla com- porta en primer lloc prendre consciència del tema en general i després concretar-lo en una obra determinada i fer-ne un estudi exhaustiu que inclogui la biografia de l'autor; les qualitats estètiques de l'obra; la seva significació; si

es tracta d'un personatge l'estudi de la seva personalitat; si d'un fet històric la seva transcendència. Ficar-se en l'estat de conservació i proposar actuacions per millorar el monument i perquè sigui tractat amb el merescut respecte i la pertinent consideració.

Tot aquest exercici que es proposa als estudiants dels nostres centres docents es pot sintetitzar en una paraula: *apadrinar*. S'espera, doncs, una resposta adequada dels centres i de l'alumnat, i adjudicar l'apadrinament de cada escultura, si és possible de la que guardi alguna relació amb el col·legi o institut que accepti actuar com a padri.

Si aquest projecte té èxit, cosa que seria de desitjar, i que el tinguéssim ple i complet, segur que repercutiria en la qualitat de la vida ciutadana. La destinació als col·legis és fonamental. Si eduquem cívicament des de l'etapa de formació, és molt probable que aquesta acció es perllongui per tota la vida; que el que s'ha sembrat en les ments juvenils floreixi i grani en la consecució de ciutadans conscients.

Les escultures que s'han anat col·locant en espais públics urbans contribueixen a l'embelliment de l'ambient corresponent. Però no només tenen un objectiu d'ordre estètic, sinó que també, i potser principalment, ens proposen recordar i enaltir personalitats des-

tacades, efemèrides històriques, descobriments científics, produccions literàries destacades. En general, persones i fets que són dignes de ser ben coneguts i recordats i que mereixen que la posteritat els dediqui un perenne homenatge.

Si davant aquestes escultures hi passem distrets i en quedem inadvertes, la seva existència serà inútil. Si permetem que romanguin brutes, guixades o mutilades, insultem el seu contingut i la seva significació. En canvi, si aconseguim conèixer-les a fons, en tots els seus aspectes i les respectem, les honorem i contribuïm al seu decorós manteniment, haurem correspost al propòsit dels que les col·loquen i haurem exercit noblement la nostra ciutadania.

Brindem perquè cap escultura quedi sense el seu padri. Que els estudiants gironins responguin a aquesta crida tan noble i tan suggerent. Que el nostre patrimoni col·lectiu rebi un digne tractament. Que l'Ajuntament, altres institucions públiques i també entitats no oficials, i persones individuals continuïn decorant espais públics de tot l'àmbit urbà amb escultures commemoratives. I que tots contribuïm a la seva digna conservació, amb el major respecte i la més gran atenció.

Cronista Oficial de la ciutat de Girona